

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:3105

av Markus Wiechel (SD)

Pressetik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om etikkrav och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rättelser i samband med felaktigheter och tillkännager detta för regeringen.

Etikkrav

Den svenska journalistkåren bör idag följa en särskild pressetik, som är uppdelad i två grenar: pressens publicitetsregler (17 stycken) och pressens yrkesregler (12 stycken).

Pressens publicitetsregler har frivilligt utfärdats av Svensk Press och stöds av restriktioner i tryckfrihetsförordningen samt yttrandefrihetsgrundlagen. Om någon känner sig kränkt kan man vända sig till Allmänhetens Pressombudsman för att få hjälp.

Pressens yrkesregler är tänkta att vara till stöd för journalister i deras dagliga arbete på redaktionen och ute på fältet. Reglerna är tänkta att gälla oavsett om vederbörande är frilansjournalist eller anställd, och som medlem i Journalistförbundet ska man alltid följa yrkesreglerna. Vid en överträdelse av dessa regler kan en anmälan lämnas in inom tre månader från den aktuella händelsen till Journalistförbundets yrkesetiska nämnd.

Dessa regler är framtagna av journalistkåren själva, vilket är bra, men det innebär inte att någon tydlig gräns för journalisters förfarande finns. Det är inte sällan som journalister tänjer på de pressetiska gränserna och det är sällan som vederbörande får sona sitt övertramp. Oerhört få fall drivs vidare och av de som hamnar hos Allmänhetens Pressombudsman är det sällan som det leder till några större förändringar.

Bildstöder eller annan form av plagiat fortgår också för att en privatperson inte mäktar med en rättslig process mot ett mäktigt mediabolag. Dagligen sker det pressetiska övertramp som inte bör accepteras och journalister som tar sina uppdrag på allvar tvingas i många fall utstå angrepp som följd av agerandet hos deras mindre seriösa kollegor. Dessutom kan olika personer, såväl offentliga som icke offentliga, som figurerar i pressen drabbas hårt av en grovt negativt vinklad och ibland till och med felaktig exponering inför en stor grupp människor. Detta kan resultera i drastiska och ogenomtänkta val, och det finns till och med exempel där människor tagit livet av sig efter en offentlig uthängning i media. I andra fall har människor attackerats, de har förlorat jobb eller kanske utsatts för social stigmatisering.

Riksdagen bör ge regeringen i uppgift att se över möjligheten till att tydliggöra det ansvar som medier har samt se över möjligheten att de som söker presstöd måste agera pressetiskt för att inte riskera minskat eller indraget presstöd.

Rättelser

Det kan tyckas vara en självklarhet att felaktigheter i media ska rättas till. Rättelser används idag, vid grövre övertramp. Dock är dessa ofta otydliga och missas ofta av de som läser tidningar eller andra nyhetsinslag då sådana ofta placeras på ställen som få ser. Om en felaktighet fått en förhållandevis stor spridning bör rimligtvis rättelsen få en någorlunda jämförbar spridning. Riksdagen bör ge regeringen i uppgift att återkomma med förslag för att rättelser vid fel uppgifter i media ska bli bättre.

Markus Wiechel (SD)